

JAKUB WOŹNIAK*

TORUŃ

OGÓLNOPOLSKIE SYMPOZJUM NAUKOWE „BENEDYKT XVI I LITURGIA”

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/TiCz.2017.010>

Na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w dniu 20 kwietnia 2017 r. odbyło się Ogólnopolskie Sympozjum Naukowe „Benedykt XVI i liturgia” organizowane przez Katedrę Teologii Praktycznej Wydziału Teologicznego UMK, Koło Naukowe *Cooperatores Veritatis* im. Benedykta XVI, Fundację *Pro Futuro Theologiae* oraz toruński oddział Polskiego Towarzystwa Teologicznego. Okazją do zorganizowania sympozjum była przypadająca w 16 kwietnia 2017 r. (w Wielkanoc) 90. rocznica urodzin Benedykta XVI.

Organizowane sympozjum ukazało bogactwo oraz aktualność teologiczno-liturgicznej refleksji Papieża-Seniora Benedykta XVI, „jednego z największych teologów w historii i największego żyjącego teologa naszych czasów, w tym także teologa i historyka liturgii” – jak podkreślił to

* Mgr Jakub J. Woźniak – doktorant nauk teologicznych na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu; student drugiego stopnia Nauk o Rodzinie; Przewodniczący Komisji Dydaktyki i Jakości Kształcenia w Samorządzie Studenckim UMK; Wiceprzewodniczący Samorządu Studenckiego UMK; Przewodniczący Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego Wydziału Teologicznego UMK; Prezes Koła Naukowego *Cooperatores Veritatis* im. Benedykta XVI (jakub88w@gmail.com).

w czasie otwarcia sympozjum, ks. dr hab. Daniel Brzeziński, prof. UMK, kierownik sympozjum. W dalszym wprowadzeniu ks. dr hab. Daniel Brzeziński podkreślił, że „Jego [Benedykta XVI] racjonalna fascynacja liturgią fascynuje także innych, pomagając współczesnemu Kościołowi wciąż na nowo odkrywać liturgię i coraz piękniej oraz owocniej ją sprawować w nieprzerwanym ciągu wieków. Fascynuje także nas, tutaj obecnych”.

Zaproszenie na sympozjum zostało skierowane do naukowców i badaczy oraz do popularyzatorów i miłośników liturgii rzymskiej w formie zwyczajnej jak i nadzwyczajnej¹. Wśród prelegentów (ponad 30.) znaleźli się wybitni uczeni z środków naukowych z całej Polski oraz osoby, które dopiero rozpoczynają drogę poszukiwań badawczych, w tym doktoranci i studenci.

Honorowym patronatem sympozjum objął Jego Eminencja, Ksiądz Kardynał prof. Gerhard Ludwig Müller, Prefekt Kongregacji Nauki Wiary, następca Księdza Kardynała prof. Josepha Ratzingera, na tym urzędzie. Sympozjum honorowym patronatem objęli również: Jego Ekscelencja, Ksiądz Biskup dr Andrzej Suski, Biskup Toruński i Wielki Kanclerz Wydziału Teologicznego UMK, Jego Ekscelencja, Ksiądz Biskup dr Wiesław A. Mering, Biskup Włocławski, Jego Ekscelencja, Ksiądz Biskup dr Ryszard Kasyna, Biskup Pelpliński, Fundacja Watykańska Joseph Ratzinger-Benedykt XVI – Centrum Studiów Ratzingera w Bydgoszczy oraz Jego Magnificencja, Pan prof. dr hab. Andrzej Tretyn, Rektor UMK.

Podczas wprowadzenia kierownik sympozjum przeczytał list nadesłany przez Księdza Biskupa Wiesława A. Meringa, który osobiście, 6 kwietnia 2017r., przekazał informację oraz materiały promujące sympozjum Ojcu Świętemu Benedyktowi XVI. W liście skierowanym do Dziekana Wydziału Teologicznego UMK w Toruniu, Biskup Włocławski, poinformował „o wielkiej radości i zainteresowaniu sympozjum ze strony Benedykta XVI, a także o serdecznych słowach wdzięczności, jakie Papież-Senior kieruje pod adresem organizatorów, wykładowców i uczestników toruńskiego spotkania. Prosił również o zapewnieniu zebranych o jego modlitwie [...] i duchowej łączności”. Z kolei patronat medialnym nad sympozjum objęli: bydgoski ośrodek Telewizji Polskiej, uniwersytecka

¹ Por. Benedictus XVI, *Litterae Apostolicae motu proprio datae „Summorum Pontificum”*, w: „Acta Apostolicae Sedis” 99 (2007) nr 9, p. 779, art. 1.

Telewizja Internetowa oraz toruńska edycja „Głos Torunia”, tygodnika katolickiego „Niedziela”.

Pierwszą sesję sympozjum poprowadził dk prof. dr hab. Waldemar Rozyński, Dyrektor Instytutu Historii i Archiwistyki UMK w Toruniu. W trakcie sesji przedpołudniowej wykład wygłosili:

1. ks. dr hab. Waldemar Pałęcki, prof. KUL (Lublin), pt. „Mysterium liturgii w ujęciu Benedykta XVI”;
2. ks. dr hab. Janusz Królikowski, prof. UPJPII (Kraków), pt. „Kult jako dopełnienie się dziejów stworzenia i zbawienia według Josepha Ratzingera”;
3. ks. prof. dr hab. Bogdan Ferdek (Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu), pt. „Liturgia i dogmat. Znaczenie zasady *lex orandi – lex credendi* dla dogmatyki według Josepha Ratzingera i Aleksandra Schmemmanna”;
4. ks. prof. dr hab. Mirosław Mróz (UMK w Toruniu), pt. „Benedykt XVI i św. Tomasz z Akwinu: liturgia Eucharystii w nauczaniu wielkich teologów”;
5. ks. dr hab. Dariusz Kwiatkowski, prof. UAM (Poznań), pt. „Eucharystia darem dla Kościoła i świata w świetle Adhortacji Apostolskiej Benedykta XVI *Sacramentum Caritatis*”;
6. dr Wiktor Pskit (Uniwersytet Łódzki), pt. „Benedykt XVI i hermeneutyka ciągłości a język liturgii”.

Sesja popołudniowa odbyła się w pięciu grupach.

Przewodniczącym pierwszej grupy był ks. dr hab. Krzysztof Krzeмиński, prof. UMK (Toruń), który wygłosił referat pt. „Kapłan i liturgia: posługa słowa Bożego i sakramentów według Josepha Ratzingera”. W grupie wystąpiły następujące osoby:

1. ks. mgr Karol Rawicz-Kostro (UKSW w Warszawie); tytuł wystąpienia: „*Rozumna służba Boża*. Teocentryczny charakter liturgii w teologiczno-duszpasterskiej refleksji Benedykta XVI”;
2. mgr Marta Migdał (UPJPII w Krakowie); tytuł wystąpienia: „Eschatologiczna dynamika liturgii w nauczaniu Benedykta XVI”;
3. ks. mgr Michał Borowski (UMK w Toruniu); tytuł wystąpienia: „Liturgia jako budowanie Kościoła w świetle nauczania Benedykta XVI”;

4. mgr Paweł Beyga (PWT we Wrocławiu); tytuł wystąpienia: „Recepcja wybranych postulatów *reformy reformy liturgii* w Mszale dla ordynariatów personalnych byłych anglikanów”.

Przewodniczącym drugiej grupy był o. dr hab. Adam Wojtczak, prof. UAM (Poznań), który wygłosił referat pt. „Nauka Benedykta XVI o Maryi jako wzorce przeżywania liturgii słowa”. W grupie wystąpiły następujące osoby:

1. mgr Alan Kardyka (UAM w Poznaniu); tytuł wystąpienia: „Muzyka w liturgii w świetle nauczania Benedykta XVI. Aspekty teologiczne, pastoralne i prawne”;
2. mgr Anna Wójtowicz (UMK w Toruniu); tytuł wystąpienia: „Troska o piękno muzyki liturgicznej w wypowiedziach Josepha Ratzingera / Benedykta XVI”;
3. ks. mgr Marcin Sadowski (KUL); tytuł wystąpienia: „Muzyka liturgiczna w relacji do kultury w myśli Josepha Ratzingera / Benedykta XVI”;
4. Ewa Łuczak, Paulina Jeżakowska (UMK w Toruniu), tytuł wystąpienia: „Cisza w liturgii w świetle nauczania Benedykta XVI”.

Przewodniczącym trzeciej grupy był o. dr hab. Mieczysław Paczkowski, prof. UMK (Toruń), który wygłosił referat pt. „Ojcowie Kościoła i liturgia w katechezach środowych Benedykta XVI”. W grupie wystąpiły następujące osoby:

1. ks. mgr Marek Kowalkowski (UMK w Toruniu), tytuł wystąpienia: „Teologiczno-liturgiczny sens Wielkiego Postu w homiliach wielkopostnych Benedykta XVI”;
2. mgr Maciej H. Dąbrowski (PWT we Wrocławiu), tytuł wystąpienia: „Benedykt XVI a liturgia bizantyjska”;
3. mgr Janina Bokun (UMK w Toruniu), tytuł wystąpienia: „Orientacja chrześcijańskiej świątyni w świetle nauczania Benedykta XVI”;
4. kl. Paweł Caban (WSD Archidiecezji Częstochowskiej), tytuł wystąpienia: „Postawa klęcząca w liturgii w nauczaniu Benedykta XVI”.

Przewodniczącym czwartej grupy był ks. dr Waldemar Bartocha (UKSW w Warszawie), który wygłosił referat pt. „Biskup i liturgia w eklezjologii komunii Josepha Ratzingera / Benedykta XVI”. W grupie wystąpiły następujące osoby:

1. mgr Paweł Szumski (USz), tytuł wystąpienia: „Natura prawdziwej reformy liturgicznej w myśli Josepha Ratzingera / Benedykta XVI”;
2. mgr Jakub J. Woźniak (UMK w Toruniu), tytuł wystąpienia: „Benedykt XVI i nowy ruch liturgiczny”;
3. mgr Bartłomiej K. Krzych (UR), tytuł wystąpienia: „Współczesna liturgia papieska w świetle tradycji: *Cappella Papale* i Benedykt XVI”;
4. mgr Katarzyna Mich (UKSW w Warszawie), tytuł wystąpienia: „Wobec inkulturacji liturgii. celebracje liturgiczne Benedykta XVI w Afryce w trakcie podróży apostołskich 2009 i 2011 roku”.

Przewodniczącym piątej był ks. dr Krystian Kletkiewicz (WSD Gdańsk), który wygłosił referat pt. „*Ordo Rituum pro Ministerii Petrini Initio Romae Episcopi* (2005): obrzędy inauguracji pontyfikatu Benedykta XVI”. W grupie wystąpiły następujące osoby:

1. ks. mgr Zbigniew Łukasik (UMK w Toruniu), tytuł wystąpienia: „Znaczenie sztuki w liturgii w ujęciu Benedykta XVI”;
2. ks. mgr Maciej Kępczyński (UMK w Toruniu), tytuł wystąpienia: „Strój liturgiczny i pozaliturgiczny w papieskiej *praxis* Benedykta XVI”;
3. ks. mgr Paweł Szczęsny (UKSW w Warszawie), tytuł wystąpienia: „Paliusz w liturgii papieskiej Benedykta XVI”;
4. mgr Michał Mikołajczak (UMK w Toruniu), tytuł wystąpienia: „Liturgia papieska i protokół dyplomatyczny za pontyfikatu Benedykta XVI”.